

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Kábrtovou ve věci žalobce **Z. A.**, zast. Organizací pro pomoc uprchlíkům se sídlem Praha 9, Kovářská 4, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra ČR se sídlem v Praze 7**, Nad Štolou 3, pošt. schránka 21/OAM, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 2. 2011, čj. OAM-1204/VL-07-009-R2-2005, **t a k t o :**

- I. **Žaloba s e z a m í t á .**
- II. **Žádný z účastníků n e m á právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se domáhal žalobou přezkoumání správnosti a zákonnosti rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 2. 2011, kterým mu nebyl udělen azyl dle §§ 12 – 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu). Tímto rozhodnutím žalovaného mu byla udělena doplňková ochrana podle § 14a) tohoto zákona na dobu 24 měsíců.

Uvedenému rozhodnutí žalovaného předcházelo dřívější řízení ve věci žalobce, kdy dne 31. 10. 2007 vydal správní orgán rozhodnutí, kterým žadateli

neudělil mezinárodní ochranu dle §§ 12 – 14b) zákona o azylu, krajský soud rozhodl o žalobě dne 15. 12. 2008 pod sp. zn. 29 Az 81/2007 zamítnutím žaloby. O kasační stížnosti žalobce pak rozhodl Nejvyšší správní soud v Brně pod sp. zn. 7 Azs 50/2009 dne 16. 7. 2009 tak, že rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Nejvyšší správní soud uložil, aby v novém řízení byl žalobce vyslechnut k okolnostem jím tvrzeného skutkového stavu ohledně intenzity svých potíží se státními orgány v souvislosti s uplatňováním politických práv a svobod a zastáváním určitých politických názorů, které projevoval roznášením protivládně orientovaných letáků a poté opětovně posoudil důvodnost žalobcovy žádosti o udělení mezinárodní ochrany.

Po novém provedeném řízení bylo vydáno napadené rozhodnutí žalovaného, o němž krajský soud rozhodl rozsudkem ze dne 15. 2. 2012 tak, že rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu projednání, s tím, že uložil správnímu orgánu, aby se podrobněji zabýval zdravotními problémy žalobce z pozice zhodnocení případných důvodů hodných zvláštního zřetele ve smyslu ust. § 14 zákona o azylu. Soud dospěl k závěru, že žalovaný neměl pro vážnost situace žalobce dostatek podkladů, neboť žalobce předložil odborná vyšetření o nutnosti hospitalizace a vážnosti svého zdravotního stavu. Tento rozsudek krajského soudu byl však po podané kasační stížnosti žalovaného rozhodnutím Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 5. 2012 zrušen a věc vrácena krajskému soudu k dalšímu řízení, a to pod sp. zn. 7 Azs 18/2012. NSS ve svém rozhodnutí konstatoval, že stěžovatel při posuzování existence důvodů hodných zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu posuzoval osobní, rodinnou a sociální situaci účastníka řízení a přihlédl i k jeho věku a zdravotnímu stavu. Jako další důvod své žádosti o udělení mezinárodní ochrany účastník řízení označil svůj zdravotní stav a v této souvislosti předložil několik lékařských zpráv, z nichž nejaktuálnější byla ze dne 27. 5. 2010. Na základě těchto podkladů stěžovatel konstatoval, že účastník řízení byl léčen pro tuberkulózu již v Bělorusku, po příjezdu do ČR byl více než jeden rok hospitalizován v sanatoriu v Jablunkově s tuberkulózou plic a následně byl léčen v Krči na multirezistentní jednotce, odkud byl v r. 2008 předán do ambulantní péče FN v Plzni, kam pravidelně docházel na kontroly. Od 9. 2. 2010 do 15. 2. 2010 byl hospitalizován na Pneumologické klinice v Praze 4 se závěrem, že jde o progresi rozpadového plicního procesu v pravém vrcholu s diseminací do středního laloku. Bylo mu doporučeno chirurgické řešení kaverny, které ale odmítl a podepsal negativní revers. Vzhledem k progresi nálezů mu bylo doporučeno další sledování v plicní ambulanci FN v Plzni. S ohledem na výše uvedené skutečnosti se stěžovatel zabýval otázkou dostupnosti zdravotní péče v Bělorusku, vycházel z Informací MZV ze dne 30. 11. 2010, čj. 11398/2010-LPTP a ze dne 16. 5. 2004, čj. 121826/2004-LP, z nichž plyne, že v řadě ukazatelů stojí běloruské zdravotnictví mezi zeměmi bývalého Sovětského svazu na čelných místech. V Bělorusku existují specializovaná zdravotnická zařízení pro léčení komplikovaných onemocnění včetně tuberkulózy, zdravotní péče je formálně bezplatná, reálně je však nutné za řadu úkonů platit. Hospitalizace pacientů je prováděna pouze na základě doporučení obvodních specialistů státních léčebných zařízení a v takovém případě jsou veškeré služby prováděny bezplatně. Stěžovatel na základě těchto informací dospěl k závěru, že zdravotnický systém v Bělorusku je

dostatečný a nestaví účastníka řízení do situace, v níž by u něj byl dán důvod hodný zvláštního zřetele. Závěr krajského soudu, že stěžovatel neměl pro vážnost situace účastníka řízení dostatek poznatků a podkladů a nedošlo tak k serióznímu zjištění skutkových okolností případu je tak dle NSS nesprávný a pokud správní orgán uzavřel věc tak, že zdravotní stav žadatele, třebaže není perfektní, nijak jej neohrožuje bezprostředně na životě, protože již před vydáním napadeného rozhodnutí bylo jasné, že musí podstoupit dlouhodobou hospitalizaci a jeho zdravotní stav je vážný, pak je třeba v této souvislosti poukázat na to, že v době, kdy probíhalo správní řízení, účastník docházel jednou za měsíc na kontrolu k lékaři a odmítal chirurgický zákrok, k němuž dal souhlas až dne 26. 9. 2011, tj. po vydání napadeného správního rozhodnutí. Vzhledem k tomu, že mu byla udělena doplňková ochrana na dobu 24 měsíců ode dne právní moci napadeného rozhodnutí, je otázka jeho pobytu a případné léčby na území ČR vyřešena a NSS dospěl k závěru, že v průběhu správního řízení nedošlo k porušení § 3 správního řádu, neboť před vydáním rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany byl stěžovatelem zjištěn přesně a úplně skutečný stav věci a stěžovatel měl dostatek podkladů a informací pro posouzení, zda se u účastníka řízení jedná o případ hodný zvláštního zřetele, tj. zda jsou u něj splněny podmínky pro udělení azylu z humanitárního důvodu ve smyslu ust. § 14 zákona o azylu.

Soud obdržel od obou účastníků řízení souhlas k projednání věci v nepřítomnosti, proto tak v souladu s ust. § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní – s.ř.s. – učinil.

Soud po zrušení svého rozhodnutí ze dne 15. 2. 2012 opětovně konstatuje žalobní námitky, vznesené proti rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 2. 2011, kdy žalobce namítal, že došlo k porušení ust. § 12 písm. a) i b) a § 14 zákona o azylu, dále pak § 2, 3 a 68 správního řádu. Správní orgán dle jeho přesvědčení nedbal, aby přijaté řešení bylo v souladu s veřejným zájmem a odpovídalo okolnostem případu, nezjistil dostatečně stav věci a v odůvodnění dostatečně neuvedl, jakými úvahami byl veden při hodnocení důkazů a použití právních předpisů, na základě nichž rozhodoval. Žalobce považuje napadené rozhodnutí za nepřezkoumatelné. Uvedl, že byl zadržen běloruskými orgány pro distribuci opozičních letáků na dobu jednoho měsíce, vyslýchán za použití mučení a bití, v případě návratu se obává dalšího uvěznění. Trpí závažným onemocněním, které bylo diagnostikováno po jeho příchodu do ČR. K ust. § 12 žalobce uvádí, že správní orgán tvrdil, že žalobce za přechovávání a distribuci opozičních tiskovin „s ohledem na absenci opakovanosti zásahu nenese znaky pronásledování ve smyslu zákona o azylu“ a na podporu tohoto tvrzení cituje rozsudek NSS čj. 6 Azs 479/2004 ze dne 22. 12. 2005, pojednávající o tom, že jednorázové potíže s policisty v jednom konkrétním případě nelze z hlediska jeho intenzity ještě považovat za jev státní mocí přímo vyvolaný, tajně podporovaný, státními orgány vědomě trpěný či státní mocí záměrně nedostatečně potlačovaný ve smyslu § 2 odst. 6. Uvedená citace se však situaci žalobce neblíží. V cit. případě se jednalo o chování policistů, které bylo podrobeno přezkumu, přičemž cizinec na vlastní žádost takový postup zastavil. Z toho NSS v konkrétním případě dovozuje, že cizinec nevyčerpal všechny vnitrostátní prostředky

ochrany a nelze tak utrpěná příkoří považovat za represii ze strany státu. Tyto závěry však k zásadním skutkovým odlišnostem na případ žalobce aplikovat nelze. Samotný fakt, že dle názoru žalovaného nedosahuje žalobcova situace intenzity pronásledování dle § 12 písm. a) nezbavuje správní orgán povinnosti přezkoumat, zda tatáž situace nesplňuje znaky dle § 12 písm. b). Zde se žalovaný nevypořádal se zásadní otázkou, zda popsané zadržení žalovaného nenaplní pojem odůvodněného strachu z pronásledování pro zastávání politických názorů – v tomto smyslu rozhodnutí nenaplní požadavky § 68 odst. 3 správního řádu. Za nesprávné právní posouzení věci pak žalobce považuje úvahu, vážící se k žalovaným presentované povinnosti mít razítko, povolující výjezd, aniž by se správní orgán dotázal, zda takové měl, dospěl žalovaný k tomu, že bezproblémově vycestoval, státní orgány tak na něm neměly zájem. V souvislosti s odůvodněným strachem tak žalovaný hodnotil výslovně pouze nebezpečí hrozící žalobci při návratu neúspěšného žadatele o azyl, zprávy a hodnocení uváděná žalovaným však nezohledňují současný vývoj situace, byť si je žalovaný vědom vyostřené situace – jeho konstatování, že v případě žalobce je možnost negativních důsledků návratu do země, tím méně pak uvěznění nulová – neodpovídá současným poznatkům o vývoji v Bělorusku. V případě udělení doplňkové ochrany je přitom zdravotní stav žalobce a jeho potenciální uvěznění v zemi původu viděno mnohem reálněji. Vyjádření žalovaného, že by mohl být v zemi původu vystaven mučení, nelidskému či ponižujícím zacházením, což by ho ve spojení s jeho zdravotním stavem – případným uvězněním – mohlo vážně ohrozit na životě, není v souladu s odůvodněním neudělení azylu dle § 12. Pro prokázání vážné újmy ve smyslu zásady non-refoulement a § 14 a) zákona o azylu je stanoven vyšší standard důkazní – tzv. test skutečného nebezpečí, pro prokazování azylově relevantních důvodů test tzv. přiměřené pravděpodobnosti, přitom správní orgán má v žalobcově případě pro udělení doplňkové ochrany nebezpečí za prokázané, pro posouzení žádosti dle § 12 shledává tytéž skutkové okolnosti ve smyslu odůvodněného strachu za nepostačující. Tento rozdílný přístup – nulová šance na uvěznění a současně nebezpečí nelidského zacházení v případě uvěznění považuje žalobce za neodůvodněné, rozhodnutí žalovaného pak z téhož důvodu za nepřezkoumatelné, nepřezkoumatelnost spočívá v nesrozumitelnosti a též v nedostatku důvodů ve smyslu ust. § 76 odst. 1 písm. a) s.ř.s. Další námitky pak žalobce směřoval k nedostatečně a nesprávně zhodnocenému zdravotnímu stavu a jeho závažnosti, které však již má soud rozhodnutím NSS, jak uvedeno výše, za dostatečně vyargumentované. Žalobce tak navrhoval zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci k dalšímu řízení.

Žalovaný ve svém písemném vyjádření ze dne 22. 6. 2011 odkázal co do neudělení azylu dle § 12 písm. a) a b) zákona o azylu na odůvodnění napadeného rozhodnutí, k námitce ohledně razítka povolujícího výjezd z Běloruska uvádí, že žalobce zem původu opustil legálně v r. 2005, kdy občané Běloruska museli mít pro výjezd za hranice v pase razítko. Fotokopie cestovních dokladů žalobce, která je obsažena ve spisovém materiálu na str. 5, pak dokládá platnost dokladu žalobce ze dne 21. 4. 2005 do 3. 5. 2006 pro vícečetné výjezdy do všech zemí světa. Zpráva MZ USA o stavu dodržování lidských práv v Bělorusku za rok 2006, která je součástí spisového materiálu pak uvádí, že státní předpisy stanoví, že občané, kteří si přejí

vycestovat do zahraničí, musejí získat výjezdní razítko, které má platnost po dobu jednoho roku až pěti let, stát mohl zrušit platnost již vydaných razítek. Ohledně aplikace § 14 zákona o azylu rovněž setrvává žalovaný na svém závěru, kdy humanitární azyl neudělil, vycházel ze shromážděných materiálů, včetně lékařských zpráv, které měl k dispozici, výpovědí žalobce, i z informací o možnosti léčby TBC v Bělorusku. Zde se rovněž v minulosti žalobce již léčil. Závažné onemocnění žalobce nelze automaticky považovat za důvod pro udělení humanitárního azylu, není jím ani současná hospitalizace v nemocnici, neboť ani tato nezpochybňuje závěry správního orgánu o dostupnosti léčby v zemi původu. Žalobci byla udělena doplňková ochrana na dobu 24 měsíců, dle § 53c se osoba požívající doplňkové ochrany považuje pro účely poskytování zdravotní péče a zaměstnanosti za osobu s trvalým pobytem na území. Žalovaný navrhuje zamítnutí žaloby.

Zástupkyně žalobce ve vyjádření ze dne 30. 9. 2011 opakovaně poukazuje na to, že žalovaný na jednu stranu hodnotí politickou aktivitu žalobce v souvislosti s ust. § 12 zákona o azylu jako nedostatečnou na to, aby mohla zapříčinit po jeho návratu do země původu další perzekuci ve smyslu ust. § 12 b), na druhou stranu ovšem nebezpečím uvěznění odůvodňuje rozhodnutí v rozsahu udělení doplňkové ochrany dle § 14a) odst. 2b) tohoto zákona.

Soud již dříve uvedl, že ze správního spisu plyne, že žalobce požádal v ČR o azyl dne 1. 7. 2005, uvedl, že ze země původu vycestoval proto, že začal roznášet letáky proti prezidentovi, 1. 5. 2005 byl na 15 dní zadržen policií a pro špatné chování bylo toto prodlouženo na dalších 15 dní. Při propuštění podepsal prohlášení o tom, že neopustí Bělorusko, v nejbližší době že bude odsouzen na 2 roky za roznášení letáků. Během zadržení byl vyslýchán, bit, jednou byl odvezen do lesa a připoután ke stromu na tři hodiny. Po propuštění si proto vyřídil vízum a odjel do ČR, obává se uvěznění a další šikany. Ve spise se nalézají oddací list o uzavření manželství žalobce s V. I. Ch. dne 14. 10. 2006. S žalobcem provedl správní orgán pohovor dne 19. 10. 2006, kde žalobce popisoval zejména své zadržení na policii v květnu 2005, dále dne 8. 3. 2007, kdy uváděl, že byl hospitalizován rok a dva měsíce, s tím, že nemoc se může vracet. Přítomna je rozsáhlá propouštěcí zpráva z Jablunkova, s dgn. multirezistentní tuberkulózy plic ze září 2006, dále zprávy z kontrol zdravotního stavu z dalšího průběhu období. Poté se ve správním spise nachází zpráva Fakultní Thomayerovy nemocnice v Praze ze dne 15. 2. 2010 o hospitalizaci pacienta od 9. 2. 2010 s tím, že se u něho jedná o MDR TB plic s rozpady, opakované selhání léčby, nyní dle CT progresse rozpadu v pravém vrcholu a diseminace do střed. pl. laloku, s doporučením další léčby. Nález z 18. 3. 2010 FN Plzeň popisuje výraznou progresi rozsevu. S žalobcem byl správním orgánem proveden pohovor dne 10. 6. 2010, uvedl, že odjel ze země původu proto, aby nebyl uvězněn za rozšiřování letáků proti Lukašenkovi, byl tak v opozici, dělal to pro budoucnost, aby se něco změnilo. Jeho známý mu letáky dával, jmenoval se A. M., znali se od dětství. Letáky házel do schránek, lepil je na sloup. Vždy se leták týkal určitého problému nebo dvou. Chodil s letáky jednou za měsíc, někdy vícekrát. Zadržen byl v Grodnu na jaře 2005, našli u něho letáky, ptali se, kde je vzal, on tvrdil, že je našel. Popsal opět výslechy i bití, odvoz do lesa, následné jednání u

soudu, kde dostal 15 dní, odsouzen byl ale za výtržnictví, poté mu bylo toto prodlouženo na dalších 15 dní. Při propuštění mu bylo sděleno, že bude soud, že musí podepsat neopuštění republiky. Do práce po dobu zadržení nechodil, byl proto propuštěn. Advokátem zastupován nebyl. Báł se zavření, proto odjel, bojí se, že by byl v případě návratu uvězněn. Uvedl, že byl v nemocnici, jeho stav se stále zhoršuje, nezabírají léky. Poukázal na články z internetu, § 368 a 369 o urážce prezidenta a diskreditaci republiky a násilí při výsleších. Poukázal i na skutečnost, že výnos byl vydán až v r. 2007, když on odjížděl, ještě to bylo možné. Ve spise se dále nachází sdělení nemocnice ze dne 7. 1. 2011 o tom, že žalobce je hospitalizován. Dne 18. 1. 2011 byl žalobce seznámen s podklady, které správní orgán shromáždil, uvedl, že podle toho, co zažil, je zdravotní péče v Bělorusku špatná, kdyby se léčil tam, asi by umřel. V soudním spisu se pak nachází poslední podání žalobce, které dosvědčuje prodělanou operaci v srpnu 2012 na oddělení hrudní chirurgie Thomayerovy nemocnice v Praze.

Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem je patrné, že s námitkami žalobce o nedostatečných podkladech žalovaného ohledně jeho úvahy o důvodech zvláštního zřetele hodných ve smyslu ust. § 14 zákona o azylu a tudíž případného udělení humanitárního azylu, se vypořádal Nejvyšší správní soud a jeho právní názor je závazný. Podklady, které správní orgán hodnotil tak lze považovat za dostatečné. K dalším námitkám žalobce, směřujícím k naplnění podmínek ust. § 12 pak soud uvádí, že v novém řízení byl žalobce podrobně vyslechnut, v závěru své výpovědi dne 10. 6. 2010 sám hovořil o tom, že situace v Bělorusku se v určitých ohledech v plynutí doby změnila, odjížděl ze země původu v r. 2005 a výnos, o němž hovořil, podepsal Lukašenko až v r. 2007. Toto koresponduje i se závěrem, který soud již dříve učinil, a tedy, že situace v Bělorusku v době, kdy žalobce odjížděl, a v době po posledních volbách v r. 2010, byla odlišná. K námitce, že nekoresponduje odůvodnění žalovaného v neudělení azylu dle cit. ust. § 12 zákona o azylu s odůvodněním udělení doplňkové ochrany je proto nutné zdůraznit, že žalovaný na základě všech shromážděných podkladů uzavřel, že udělení azylu sleduje především naplnění azylově relevantních důvodů žadatele v době opuštění vlasti, při udělení doplňkové ochrany je naopak zkoumáno, zda se žadatel může bez větších problémů do země původu aktuálně navrátit – zde soud opět připomíná rozhodnutí NSS ze dne 3. 3. 2004, sp. zn. 2 Azs 12/2004. Správní orgán tak, dle názoru soudu správně, poukázal na situaci, která v Bělorusku existovala v r. 2005, kdy žalobce byl jednou zadržen policií poté, co byl přistižen s letáky, které měly protivládní obsah. Jeho zadržení, dle jeho slov, bylo poté o 15 dní prodlouženo a byl upozorněn na skutečnost, že později bude souzen za roznášení letáků. Žalobce se právně o případné hájení svých práv nepokusil, po propuštění vycestoval do ČR. Jak uvedl, jeho zadržení bylo zdůvodněno výtržnictvím. Za popsané situace je soud přesvědčen, že intenzita, potřebná pro vyslovení tíže pronásledování žalobce v zemi původu či odůvodněných obav z něho naplněna nebyla. K námitce o porušení ust. § 68 odst. 3 správního řádu soud uvádí, že na str. 7 a 8 napadeného rozhodnutí žalovaný nejprve citoval podklady, z nichž čerpal, posléze se zabýval odůvodněním svého závěru, proč v případě žalobce nepovažuje podmínky ust. § 12 zákona o azylu pod písm. a) a b) za naplněné, tedy, že případné obavy z pronásledování pro

zastávání určitých politických názorů neměly u žalobce potřebnou azylovou relevanci, soud proto po přezkoumání věci závažnější porušení ust. § 68 správního řádu neshledal. Dále je soud přesvědčen, že v dalším se již co do namítané nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí dle § 76 odst. 1 s.ř.s. vypořádal výše. Žalobci byla napadeným rozhodnutím udělena doplňková ochrana na dobu 24 měsíců, je nasnadě, že správní orgán uvážil všechny jak žalobcem uváděné skutečnosti, tak velmi seriózně i změněnou situaci v zemi původu a za takových okolností považuje soud za potřebné zdůraznit, že praxe je taková, že pokud by ohrožující situace v zemi původu i nadále trvala, má samozřejmě žalobce možnost žádat z uvedeného důvodu o prodloužení udělené ochrany. Na základě všech uvedených a popsanych skutečností proto dospěl soud v novém řízení k závěru, že žalobní námitky nebyly důvodné a žalobu proto v souladu s ust. § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.

Výrok o náhradě nákladů řízení soud odůvodňuje ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., když náhrada nákladů řízení nebyla účtována ve věci úspěšným žalovaným správním orgánem.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Hradci Králové dne 22. února 2013

JUDr. Jana Kábrtová, v.r.
samosoudkyně